

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 24.5.2011
KOM(2011) 287 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Teollis- ja tekijänoikeuksien sisämarkkinat_Luovuuden ja innovoinnin kannustaminen
talouskasvun, laadukkaiden työpaikkojen ja ensiluokkaisten tuotteiden ja palvelujen
tarjoamiseksi Euroopassa**

SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO	3
2.	TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUKSIEN SISÄMARKKINOIDEN MAHDOLLISUUDET JA HAASTEET.....	5
3.	TULEVIIN HAASTEISIIN VASTAAMISESSA KÄYTETTÄVÄT TÄRKEIMMÄT POLIITTISET ALOITTEET	8
3.1.	Euroopan patenttijärjestelmän ja siihen liittyvien toimenpiteiden uudistaminen	8
3.1.1.	Yhtenäinen patenttisuoja.....	8
3.1.2.	Yhdistetty patenttioikeudenkäyntijärjestelmä.....	8
3.1.3.	Teollis- ja tekijänoikeuksien arvottamisväline.....	9
3.2.	Tavaramerkkijärjestelmän nykyaikaistaminen Euroopassa	9
3.3.	Laajan tekijänoikeuskehyksen perustaminen digitaalisille sisämarkkinoille.....	10
3.3.1.	Tekijänoikeuden hallinnointi Euroopassa	11
3.3.2.	Teknologia ja tietokantojen hallinta.....	12
3.3.3.	Käyttäjän luoma sisältö	13
3.3.4.	Maksut yksityisestä kopioinnista	13
3.3.5.	Pääsy Euroopan kulttuuriperintöön ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden edistäminen	14
3.3.6.	Esiintyvien taiteilijoiden oikeudet.....	15
3.3.7.	Audiovisuaaliset teokset.....	15
3.3.8.	Taiteilijoiden jälleenmyyntioikeus.....	16
3.4.	Aineettomien hyödykkeiden lisäsuoja	16
3.4.1.	Liikesalaisuudet ja orjallinen jäljittely	16
3.4.2.	Muiden kuin maataloustuotteiden maantieteelliset merkinnät.....	17
3.5.	Väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tuotteiden torjuminen	18
3.5.1.	Kansalaisten valveuttaminen.....	19
3.5.2.	Väärentämisen ja piratismiin eurooppalaisen seurantakeskuksen kestävämpi rakenne ja uudet tehtävät	20
3.5.3.	Teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen valvonnasta annetun direktiivin uudelleentarkastelu.....	20
3.6.	Teollis- ja tekijänoikeuksien kansainvälinen ulottuvuus	21

3.6.1.	Monenväliset aloitteet, mukaan lukien koordinointi kansainvälisten järjestöjen kanssa	21
3.6.2.	Kahdenväliset neuvottelut ja teollis- ja tekijänoikeussuojasta kolmansien maiden kanssa tehtävä yhteistyö	22
3.6.3.	Teollis- ja tekijänoikeussuojan parantaminen ja valvonta EU:n rajoilla	23
4.	PÄÄTELMÄT.....	24

1. JOHDANTO

Saumattomat ja yhtenäistetyt teollis- ja tekijänoikeuksien sisämarkkinat olisi yksi konkreettisimmista tavoista vapauttaa eurooppalaisten keksijöiden ja luovan työn tekijöiden potentiaali ja mahdollistaa se, että heidän ideansa johtavat laadukkaiden työpaikkojen luomiseen ja talouden kasvuun.

Tässä tiedonannossa esitetään komission strateginen visio, jolla pyritään luomaan Eurooppaan todelliset teollis- ja tekijänoikeuksien sisämarkkinat, jotka sieltä tällä hetkellä puuttuvat. Tavoitteena on luoda järjestelmä, joka soveltuu uuteen talouteen, palkitsee luovia ja kekseliäitä tekoja, kannustaa EU-pohjaiseen innovointiin ja mahdollistaa kulttuurin moninaisuuden kukoistamisen tarjoamalla sisällölle uusia tilaisuuksia avoimilla ja kilpailukykyisillä markkinoilla.

Nykyaikainen ja yhtenäistetty eurooppalainen teollis- ja tekijänoikeusjärjestelmä myötävaikuttaisi merkittäväällä tavalla kasvuun, kestävään työpaikkojen luomiseen ja taloutemme kilpailukykyyn. Juuri nämä keskeiset tavoitteet mainitaan Eurooppa 2020 -strategiassa ja vuotuisessa kasvuselvityksessä, jotka ovat erittäin tärkeässä asemassa EU:n pyrkiessä toipumaan talous- ja rahoituskriisistä. Järjestelmän ansiosta voitaisiin kehittää sähköistä kauppaa ja digitaaliteollisuutta, joiden uskotaan olevan tulevaisuuden tärkeimpiä kasvumoottoreita¹. Innovaatio ei pelkästään auta Euroopan talouksia menestymään, vaan ilman sitä olisi mahdotonta vastata ihmiskunnan 2000-luvulla kohtaamiin suurimpiin haasteisiin (elintarviketurvan varmistaminen, ilmastonmuutoksen hillitseminen, väestörakenteen muutoksiin sopeutuminen ja kansanterveyden parantaminen). Se on myös merkittävä elämänlaatua parantava tekijä, koska sillä edistetään kulttuurin moninaisuutta.

Teollis- ja tekijänoikeuksiin kuuluvat mm. patentit, tavaramerkit, mallit, maantieteelliset merkinnät sekä tekijänoikeus ja sen lähioikeudet.

Teollis- ja tekijänoikeudet:

¹ Ks. Eurooppa 2020 -strategia (KOM(2010) 2020), vuotuinen kasvuselvitys 2011 (KOM(2011) 11), Euroopan digitaali-strategia (KOM(2010) 245, sisämarkkinoiden toimenpidepaketti (KOM(2011) 206) ja innovaatiounioni (KOM(2010) 546).

Teollis- ja tekijänoikeudet ovat aineellisia oikeuksia, joilla suojataan luovan työn tekijöiden ja keksijöiden ansiosta Euroopan osaamistaloudessa syntyvää lisäarvoa. Teollis- ja tekijänoikeusluettelot ovat tärkeä osa useiden eurooppalaisten yritysten toimintaa. Teollis- ja tekijänoikeussalkkuja hyväksikäyttämällä eurooppalaiset luovan työn tekijät ja yritykset voivat pitää toimintaa käynnissä, synnyttää tuloja ja laajentua uusille markkinoille².

Globalisaation ja kansainvälisen kilpailun aikakaudella teollis- ja tekijänoikeuksien tarjoamat tulonsaantimahdollisuudet ovat aivan yhtä tärkeitä kuin hyödykkeiden saanti tai luottamus valmistuspohjaan.

Positiivinen teollis- ja tekijänoikeuskierre edellyttää innovointia kannustavaa ja investointeja houkuttelevaa teollis- ja tekijänoikeuspolitiikkaa, joka rohkaisee kehittämään uusia tuotteita ja palveluita uuden kysynnän tyydyttämiseksi. Tämä puolestaan lisää kasvua ja työllisyyttä.

Nopea tekninen kehitys on muuttanut liiketoimintaamme ja tapaa, jolla tuotteita ja palveluja levitetään, vastaanotetaan ja kulutetaan. Esimerkkinä tästä mainittakoon verkossa tarjottavat musiikki- ja audiovisuaaliset palvelut. Uusia liiketoimintamalleja kehitetään jatkuvasti samalla kun vanhoja malleja pyritään mukauttamaan nykyaikaan soveltuviksi. Markkinoille ilmestyy uusia talouden toimijoita ja palveluntarjoajia. Kuluttajat eivät ole enää vuorovaikutuksessa markkinoihin samalla tavalla kuin aiemmin. Euroopan teollis- ja tekijänoikeuslainsäädännön on toimittava asianmukaisena ”mahdollistavana kehyksenä”, joka

² ”The value of knowledge: European firms and the intellectual property challenge”, The Economist-lehden tutkimusyksikön (Economist Intelligence Unit) tammikuussa 2007 The Economist -lehdessä julkaissut raportti. Vastaajista 53 prosenttia sanoi teollis- ja tekijänoikeuksien käytön olevan erittäin tärkeää tai elintärkeää niiden yritysmallissa kahden vuoden kuluttua, kun taas vain 35 prosenttia totesi tilanteen olevan näin tutkimuksen tekohetkellä.

palkitsee luovuutta ja kannustaa innovointia kilpailuhäiriöttömässä toimintaympäristössä sekä helpottaa tiedon jakamista ja houkuttaa täten investointeja.

2. TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUKSIEN SISÄMARKKINOIDEN MAHDOLLISUUDET JA HAASTEET

On sanomattakin selvää, että kaikenlaisilla teollis- ja tekijänoikeuksilla on keskeinen asema EU:n taloudessa

Euroopassa toimii luovalla alalla 1,4 miljoonaa pk-yritystä. Teollis- ja tekijänoikeuspohjaisilla aloilla on keskimääräistä paremmat kasvu- ja työllisyysmahdollisuudet. Vuotta 2010 koskevan Euroopan kilpailukykyraportin mukaan luova ala työllistää kolme prosenttia työvoimasta (vuonna 2008) ja se on eräs dynaamisimmista aloista EU:ssa. Kaikissa EU:n 27 jäsenvaltiossa tällä alalla työskenteli 6,7 miljoonaa henkilöä vuonna 2008.

Luovalla alalla työllisyys parani vuosittain keskimäärin 3,5 prosenttia vuosina 2000–2007, kun kaikkien alojen vuosittainen kasvu oli EU:ssa yksi prosentti. Useimmat EU:ssa viime vuosikymmenen aikana luodut uudet työpaikat olivat osaamistaloudessa, jossa työllisyys parani 24 prosenttia. Sitä vastoin muilla aloilla työllisyys kasvoi EU:ssa vain hieman alle kuusi prosenttia³.

Vuonna 2002 tehty alustava tutkimus Fortune 500 -listan yrityksistä osoitti, että 45–75 prosenttia yksittäisten yritysten varakkuudesta on peräisin niiden teollis- ja tekijänoikeuksista⁴. Vuonna 2009 arvioitiin, että aineettomien hyödykkeiden osuus S&P 500 -listalla olleiden yritysten arvosta oli noin 81 prosenttia⁵. Kymmenen suurimman tavaramerkin arvo oli kussakin EU-maassa keskimäärin lähes yhdeksän prosenttia BKT:stä asukasta kohden vuonna 2009⁶. Teollis- ja tekijänoikeudet kannustavat ja suojaavat investointeja teknisessä tutkimuksessa ja kehityksessä (1,9 prosenttia EU:n BKT:stä vuonna 2008)⁷. Tekijänoikeuspohjaisten luovien alojen (mm. ohjelmistojen ja tietokantojen tuotanto⁸, kirjojen ja sanomalehtien kustantaminen⁹, musiikki¹⁰ ja elokuvat¹¹) osuus EU:n BKT:stä oli 3,3 prosenttia vuonna 2006¹².

³ The Work Foundation: ”The knowledge economy in Europe” -raportti, joka laadittiin kevään 2007 Eurooppa-neuvostoa varten.

⁴ Lähde: http://www.wipo.int/sme/en/documents/valuing_patents.htm.

⁵ Lähde: Ocean Tomo, lainaus Liza Porteus Vianan artikkelista ”The 2011 drug patent 'cliff' and the evolution of IP evaluation”, Intellectual Property Watch, 11.1.2011.

⁶ Lähde: Eurobrand Study 2009, Country Review, <http://study.eurobrand.cc>.

⁷ Lähde: Eurostat.

⁸ Ohjelmistojen ja tietokantojen tuotanto on selvästi suurin tekijänoikeusala, sillä sen osuus on lähes neljännes luovan alan liikevaihdosta.

⁹ Euroopan kustantajien liiton mukaan kirjojen kustantaminen työllistää täysiaikaisesti 135 000 henkilöä, ja sen osuus EU:n BKT:stä on noin 24 miljardia euroa.

¹⁰ Kansainvälisen fonografiateollisuuden liiton mukaan musiikkiäänitemarkkinoiden arvo on koko EU:ssa noin 6 miljardia euroa. Musiikkiäänitemarkkinoiden osuus on noin viidennes koko musiikkimarkkinoista, jonka arvo on lähes 30 miljardia euroa.

¹¹ Elokuvien tuottamisen, jakelun ja esittämisen sekä videoiden vuokrauksen ja myynnin osuus on 10 prosenttia tekijänoikeusalan liikevaihdosta. Audiovisuaalinen ala tuottaa Euroopassa yli 1 100 elokuvaa vuodessa ja työllistää yli miljoona ihmistä. Lähde: Multi-Territory Licensing of Audiovisual Works in the European Union, KEA:n tekemä tutkimus, lokakuu 2010.

¹² Euroopan kilpailukykyraportti 2010, komission yksikköjen valmisteluasiakirja, SEC(2010) 1276 lopullinen.

Teollis- ja tekijänoikeudet muokkaavat jokapäiväistä elämäämme

Esimerkiksi patenttisuoja on välttämätön uusien käänteentekevien lääkkeiden ja lääkintälaitteiden kehittämiselle. Jopa pidemmälle kehitetyissä teknisissä laitteissa, kuten älypuhelimissa, sormitietokoneissa, kolmannen ja neljännen sukupolven matkapuhelinverkoissa, kuluttajaelektronikassa, ympäristöystävällisemmissä autoissa ja suurnopeusjunissa, hyödynnetään tuhansia patenteja.

Tuotemerkin arvon suojaaminen kannustaa investoimaan tuotteiden ja palvelujen laatuun, sillä sen ansiosta kuluttaja voi tunnistaa kyseisen tuotteen tai palvelun tuottajan erityisesti aloilla, joilla tuotemerkeillä ja kuluttajien merkkiuskollisuudella on erittäin tärkeä merkitys. Tällaisia aloja ovat esim. elintarvikkeet, kotitaloustavarat, farmaseuttiset tuotteet, muoti, urheiluasu ja -asusteet, kosmetiikka ja kuluttajaelektronikka sekä televiestintä-, matkailu-, vapaa-aika- ja urheilupalvelut. Maatalouselintarvikealan maantieteellisillä merkinnöillä ja kasvinjalostajanoikeuksilla varmistetaan laadukkaiden tuotteiden suojaaminen ja aitojen tuotteiden saatavuus sisämarkkinoilla. Tekijänoikeus kannustaa tuottamaan luovaa sisältöä (ohjelmistot, kirjat, sanomalehdet, aikakauslehdet, tieteelliset julkaisut, musiikki, elokuvat, valokuvat, kuvataide, videopelit, video-ohjelmistot jne.).

Teollis- ja tekijänoikeudet ovat osaltaan auttaneet Euroopan tuotannonalaa saavuttamaan kilpailuedun

GSM:n ja UMTS:n kaltaisten standardien kehittäminen ovat eurooppalaisia menestystarinoita, joista voimme kiittää teollis- ja tekijänoikeuksien huolellista hallinnointia. Nämä eurooppalaiset standardit ovat kehittyneet maailmanlaajuisesti käytettäviksi teknologioiksi ei pelkästään niiden teknologisen paremmuuden vuoksi vaan myös siksi, että Euroopassa on elinvoimainen teollis- ja tekijänoikeusjärjestelmä. Eurooppaan sijoittautuneet yritykset ovat eturivissä lisensoimassa puolijohdetekniikkaa, jota käytetään yli 90 prosentissa maailmanlaajuisesti myytävissä matkapuhelimissa. Monet eurooppalaiset yritykset saavat suuren osan tuloistaan teollis- ja tekijänoikeussalkkunsaa lisensoinnista.

Tilaisuuden hyväksikäyttö

Teollis- ja tekijänoikeuksien taloudellinen potentiaali on yhä enemmän riippuvainen oikeudenhaltijoiden mahdollisuudesta tehdä yhteistyötä ja lisensoida teknologiaa, tuotteita ja luovaa sisältöä sekä tuoda markkinoille uusia tuotteita ja palveluita. Verkkomusiikkipalvelujen on käytävä yhä uudelleen läpi monimutkaiset selvitysprosessit ennen kuin ne voivat laajentua uusille alueille. Tämä edellyttää kokonaisvaltaista ja johdonmukaista teollis- ja tekijänoikeuksia koskevaa lainsäädäntökehystä. Tässä yhteydessä kyseinen lainsäädäntö olisi nähtävä hallinnointivälineenä, jolla säännellään ja optimoidaan kolmen toimijan välisiä suhteita. Nämä kolme toimijaa ovat sisällön luojat, palvelun ja sisällön tarjoajat sekä kuluttajat. Teollis- ja tekijänoikeuspolitiikassa olisi sen vuoksi pyrittävä ”mahdollistavaan lainsäädäntöön”, jossa näitä oikeuksia voidaan hallinnoida mahdollisimman tehokkaasti ja jossa kannustetaan luovuutta, investointeja, innovatiivisia liiketoimintamalleja, kulttuurin moninaisuutta ja sitä, että teokset leviävät mahdollisimman laajalle ja hyödyttävät koko yhteiskuntaa.

Euroopan on päästävä innovatiivisten lisenssiratkaisujen huipulle, jotta se voi käyttää innovatiivisia teknologiatuotteita sekä osaamis- ja kulttuurituotteita saumattomasti hyväkseen. Mahdollistavasta teollis- ja tekijänoikeuskehyksestä saatavien hyötyjen pitäisi olla kaikkien toimijoiden käytössä niiden koosta riippumatta. Pk-yritysten olisi saatava nämä hyödyt yhtä

lailla kuin sisämarkkinoilla toimivat suuryritykset. Teollis- ja tekijänoikeuskehyksen olisi tarjottava koko luovalle alalle menestyksen avaimet, jotta voimme nauttia kulttuuritavaroiden, -palvelujen ja -ilmaisujen runsaasta kirjosta.

Oikea ratkaisu on sisämarkkinat

Teollis- ja tekijänoikeuksien hajanaisuus vaikuttaa kasvuun, työpaikkojen luomiseen ja kilpailukykyyn EU:ssa. Lisensointi on kallista ja monimutkaista ja aiheuttaa sisällön luojille, käyttäjille ja kuluttajille oikeudellista epävarmuutta. Tämä on yksi syy siihen, miksi sähköinen kauppa ei ole kehittynyt täyteen valmiuteensa EU:ssa ja minkä vuoksi suuryritykset pystyvät usein ohjaamaan sääntöjen vahvistamista ja hyötymään siten eniten sisämarkkinoista. Lisensoinnin kalleus jarruttaa innovointia ja luomistyötä. Innovatiivisten pk-yritysten on vaikea hyötyä teollis- ja tekijänoikeuksista ja kehittää niihin pohjautuvia strategioita. Kulttuuritavarat ja -palvelut eivät liiku niin hyvin kuin olisi mahdollista.

Teknisen kehityksen kiihtyminen aiheuttaa lisäpaineita nykyisiä sääntöjä kohtaan, sillä se muuttaa tuotteiden ja palvelujen tuotanto-, levitys- ja kulutustapoja. Eurooppa ei aina ole eturintamassa tarjoamassa uusia digitaalisia palveluja. Esim. kulttuuriperinnön digitalisointia ja sen siirtämistä verkkoon koskevat lainsäädännölliset ongelmat voivat aiheuttaa ”tietoaukkoja”, jos niitä ei selvitetä.

Teollis- ja tekijänoikeuksia ei valvota Euroopassa ja sen rajoilla riittävän hyvin. Tällä hetkellä uusien tekniikkojen kehittäminen aiheuttaa ongelmia sen suhteen, miten suojattujen teosten luvaton käyttöä voidaan estää. EU:n teollis- ja tekijänoikeuksien valvontakehystä ei vielä ole muutettu digitaaliseen ympäristöön soveltuvaksi. Kun EU-politiikkojen mukauttamista digitaaliseen aikakauteen suunnitellaan, on kehitettävä tapoja, joilla kuluttajat saavat laillisesti käyttää kiinnostavaa ja edullista digitaalista sisältöä, samalla kun toteutetaan toimia teollis- ja tekijänoikeuksien valvonnan lujittamiseksi. Teollis- ja tekijänoikeuksien edistäminen ja suojaaminen ei pääty EU:n rajoilla. Tämä ongelma vain laajenee kauppavirtojen globalisoituessa, kun otetaan huomioon, että teollis- ja tekijänoikeudet antavat EU:n kilpailukyvyllä suuren edun kehittyvien talouksien markkinoilla.

Teollis- ja tekijänoikeuksia koskevan lainsäädännön ja kilpailuoikeuden yhteisiä tavoitteita ovat luovuuden ja innovaatioiden tukeminen ja talouskasvun edistäminen. Teollis- ja tekijänoikeuksien vahvan suojaamisen ja valvonnan lisäksi olisi kilpailusääntöjä sovellettava tarkasti näiden oikeuksien väärinkäytön estämiseksi, jotta innovointia ja uusien tulokkaiden (erityisesti pk-yritysten) saapumista markkinoille ei estettäisi.

Muutos edellyttää uutta visiota

EU:n teollis- ja tekijänoikeuksien hallinnointikehystä olisi nykyaikaistettava, jotta lisensoinnin kustannukset ja monimutkaisuus vähenisivät ja oikeusvarmuus paranisi erityisesti pk-yritysten osalta. Tämä lisäisi todennäköisesti käännskoneiden ja hakuvälineiden kaltaisten uusien tekniikkojen ja välineiden käyttöä.

Lisäksi olisi varmistettava, että oikeuksien suoja ja käyttö ovat oikealla tavalla tasapainossa. Toisin sanoen olisi kehitettävä oikeudenmukaiset järjestelmät, joissa keksijöitä ja luovan työn tekijöitä palkitaan ja kannustetaan ja joissa samalla varmistetaan tavaroiden ja palvelujen liikkuminen ja levittäminen, muiden perusoikeuksien kunnioittaminen sekä kulttuurisen ja kielellisen moninaisuuden edistäminen ja säilyttäminen. Teollis- ja tekijänoikeuksien

hallinnoinnin vahvistamisen ja yhdenmukaistamisen sekä EU:ssa ja kansainvälisellä tasolla tapahtuvan valvontavälineiden lujittamisen olisi tapahduttava käsi kädessä.

3. TULEVIIN HAASTEISIIN VASTAAMISESSA KÄYTETTÄVÄT TÄRKEIMMÄT POLIITTISET ALOITTEET

3.1. Euroopan patenttijärjestelmän ja siihen liittyvien toimenpiteiden uudistaminen

3.1.1. Yhtenäinen patenttisuoja

Euroopan patenttijärjestelmä on nykyisellään monimutkainen, hajanainen ja kallis. Vain 13 jäsenvaltion vahvistaman eurooppapatentin saaminen voi maksaa jopa kymmenen kertaa enemmän kuin Yhdysvaltojen patentti. Jos pk-yritys haluaa saada patentin tai pitää patenttisuojan voimassa kaikissa EU:n 27 jäsenvaltiossa 20 vuoden ajan, yrityksen on tänä aikana maksettava arviolta 200 000 euroa. Suuri osa tästä summasta kuluu käännöskuluihin ja kansallisten toimistojen kanssa käytävistä välttämättömistä liiketoimista aiheutuviin kustannuksiin.

Parhaillaan yritetään kuitenkin tiiviimmällä yhteistyöllä saada aikaan 25 jäsenvaltiossa voimassa oleva yhtenäinen patenttisuoja¹³. Luvan antamisesta tiiviimpään yhteistyöhön annetun neuvoston päätöksen¹⁴ hyväksymisen jälkeen komissio laati ehdotukset täytäntöönpanotoimenpiteistä¹⁵. Se pyrkii yhdessä Euroopan parlamentin ja järjestelmään osallistuvien jäsenvaltioiden kanssa toteuttamaan nämä toimenpiteet mahdollisimman pian. Yhtenäisen patenttisuojan tavoitteena on alentaa yrityksille aiheutuvia kustannuksia huomattavasti mahdollisimman nopeasti. Se yksinkertaistaisi hallinnollisia menettelyjä merkittäväällä tavalla, koska patenteja ei enää tarvitsisi vahvistaa kansallisesti.

Lisäksi konekäännösjärjestelmiä kehittämällä voidaan alentaa korkeita käännöskustannuksia, jolloin patenttisuojan hakeminen olisi halvempaa kaikenkokoisille yrityksille. Konekäännökset eivät pelkästään helpota patenttisuojan saamista, vaan niiden ansiosta patentit saadaan erikielisinä jo hakuvaiheessa. Tämä vaikuttaa ratkaisevalla tavalla teknisen tiedon levittämiseen ja innovaation yleiseen edistämiseen. Tältä osin komissio pitää Euroopan patenttioviraston vuonna 2010 käyttöön ottamaa patenttiasiakirjojen konekäännösohjelmää tervetulleena ja antaa sille täyden tukensa. Tavoitteena on että, konekäännökset ovat saatavilla Euroopan patenttisopimuksen osapuolten virallisilla kielillä, joihin kuuluvat kaikki EU-kielet.

3.1.2. Yhdistetty patenttioikeudenkäyntijärjestelmä

Patentteihin liittyvät riidat on ratkaistava eri kansallisissa tuomioistuimissa. Tämä on erittäin kallista ja aikaavievää patentinhaltijoille. Lisäksi on vaarana, että eri jäsenvaltioissa tehdään erilaisia päätöksiä, mikä johtaisi oikeudelliseen epävarmuuteen.

Yhtenäisen patenttisuojan toteuttaminen edellyttää, että patenttijärjestelmän käyttäjien tarpeita vastaava tarkoituksenmukainen lainkäyttöjärjestelmä otetaan käyttöön. Jotta yhtenäinen patenttisuoja toimisi asianmukaisesti käytännössä, tarkoituksenmukaisen

¹³ KOM (2010) 790 lopullinen.

¹⁴ Neuvoston päätös 2011/67/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2011, luvan antamisesta tiiviimpään yhteistyöhön yhtenäisen patenttisuojan luomiseksi (EUVL L 76, 22.3.2011, s. 53).

¹⁵ KOM(2011) 215 lopullinen ja KOM(2011) 216 lopullinen.

lainkäyttöjärjestelmän olisi mahdollistettava se, että patentit voidaan saattaa voimaan tai kumota osallistuvien jäsenvaltioiden koko alueella. Samalla on annettava yrityksille takeet niitä koskevien tuomioiden korkeasta laadusta ja oikeusvarmuudesta. Erityistä lainkäyttöjärjestelmää koskevia järjestelyjä valmistellaan parhaillaan. Siinä otetaan huomioon myös Euroopan unionin tuomioistuimen hiljattain antama lausunto (asia A-1/09) eurooppa- ja EU-patenttituomioistuinta koskevan sopimusluonnoksen yhteensopivuudesta perussopimusten kanssa.

Yhdistetty patenttioikeudenkäyntijärjestelmä, jolla hallinnoitaisiin sekä patenttien yhdistelmiä että yhtenäisiä patenteja, alentaisi huomattavasti oikeudenkäyntikuluja, vähentäisi patenttiriitojen ratkaisuun kuluva aikaa ja parantaisi käyttäjien oikeusvarmuutta.

3.1.3. Teollis- ja tekijänoikeuksien arvottamisväline

Koska aineettomien hyödykkeiden osuus voi olla jopa kolme neljänestä yritysten arvosta¹⁶ ja koska teollis- ja tekijänoikeudet ovat saaneet niin paljon rahoituksellista painoarvoa ja vaikutusta, näihin oikeuksiin pohjautuvien liiketoimien merkitys kasvaa jatkuvasti. Tämän vuoksi yritysten on kehitettävä aineettomien hyödykkeiden (esim. patentit, tavaramerkit ja tekijänoikeudet) hallinnointia.

Eurooppa-neuvoston helmikuussa 2011 tekemissä päätelmissä Eurooppa-neuvosto pyysi komissiota tarkastelemaan vaihtoehtoisia tapoja perustaa teollis- ja tekijänoikeuksien arvottamisväline Eurooppaan, jotta erityisesti pk-yritysten pääsymahdollisuuksia osaamismarkkinoille voitaisiin helpottaa. Tässä yhteydessä ”arvottamisella” tarkoitetaan aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvon määrittämistä ja sitä, että olisi luotava paremmat mahdollisuudet hyödyntää teollis- ja tekijänoikeuksia ja saada rahoitusta.

Tutkiakseen tätä kysymystä lähemmin komissio on tehnyt laajan analyysin, jossa oli mukana asiantuntijaryhmä ja johon sisältyi toteutettavuustutkimus. Näillä toimilla saadaan yleiskuva tilanteesta, jonka perusteella komissio voi harkita mahdollisia vaihtoehtoja tällaisen arvottamisvälineen perustamiselle. Yksi tällainen vaihtoehto voisi olla innovatiivinen teollis- ja tekijänoikeuksien osaamismarkkinoiden foorumi siirtojen ja kaupankäynnin helpottamiseksi. Komissio raportoi asiasta Eurooppa-neuvostolle ennen vuoden 2011 loppua.

3.2. Tavaramerkkijärjestelmän nykyaikaistaminen Euroopassa

Kansallisten tavaramerkkien rekisteröinti yhdenmukaistettiin EU:n jäsenvaltioissa lähes 20 vuotta sitten¹⁷, ja yhteisön tavaramerkin käyttöönnotosta on nyt kulunut 15 vuotta¹⁸. Euroopan tavaramerkkijärjestelmä on kiistaton menestys. Tämän osoittaa mm. se, että yhteisön tavaramerkkihakemuksia jätettiin vuonna 2010 ennätysmäärä (yli 98 000). Lisäksi uskotaan, että tänä vuonna jätetään miljoonas hakemus järjestelmän vuonna 1996 tapahtuneesta käyttöönnotosta lähtien. Intressitahot vaativat kuitenkin jatkuvasti nopeampia, laadukkaampia ja rationaalisempia tavaramerkkien rekisteröintijärjestelmiä, jotka olisivat johdonmukaisempia, käyttäjäystävällisempiä, yleisesti saatavilla ja uutta tekniikkaa hyödyntäviä. Näiden vaatimusten tyydyttämiseksi Euroopan tavaramerkkijärjestelmää on nykyaikaistettava ja sovitettava internet-aikakauteen.

¹⁶ Ks. 2 kohta ja alaviite 5.

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/95/EY, annettu 22 päivänä lokakuuta 2008, jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentämisestä (EUVL L 299, 8.11.2008, s. 25).

¹⁸ Neuvoston asetus (EY) N:o 207/2009, annettu 26 päivänä helmikuuta 2009, yhteisön tavaramerkistä (EUVL L 78, 24.3.2009, s. 1).

Komissio käynnisti vuonna 2009 laajan arvioinnin Euroopan tavaramerkkijärjestelmän toiminnasta. Tämän arvioinnin ja vaikutustenarvioinnin perusteella komissio aikoo vuoden 2011 viimeisen neljänneksen aikana esittää ehdotuksia sekä yhteisön tavaramerkistä annetun asetuksen että tavaramerkistä annetun direktiivin tarkistamisesta.

Uudelleentarkastelun tarkoituksena on nykyaikaistaa sekä EU-järjestelmät että kansalliset järjestelmät tekemällä niistä kokonaisuudessaan vaikuttavampia, tehokkaampia ja johdonmukaisempia. Huomiota kiinnitetään erityisesti seuraaviin: 1) rekisteröintimenettelyn yksinkertaistaminen ja nopeuttaminen digitaaliajan vaatimukset huomioon ottaen; 2) oikeudellisen varmuuden lisääminen esim. määrittelemällä uudelleen, mitä voidaan pitää tavaramerkkinä; 3) tavaramerkkioikeuksien soveltamisalan selkeyttäminen esim. EU:n tullialueella eri tilanteissa olevien tavaroiden tapauksessa; 4) sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston (SMYV) ja kansallisten tavaramerkkivirastojen välisen yhteistyön tiivistämistä koskevan kehyksen laatiminen, jotta voitaisiin yhdenmukaistaa hallinnolliset käytänteet, kehittää yhteiset välineet (esim. välineet, joissa on paljon enemmän vaihtoehtoja prioriteettihakujen suorittamiselle) ja havaita oikeuksia loukkaavat rekisteröinnit rekisterissä; 5) direktiivin tekeminen johdonmukaisemmaksi asetuksen kanssa erityisesti yhdenmukaistamalla lailliset perusteet, joilla rekisteröinti voidaan kieltää Euroopassa; ja 6) direktiivissä ja asetuksessa säädettyjen kiello- ja rinnakkaiseloperusteiden sisällyttäminen maantieteellisiä merkintöjä koskeviin sääntöihin.

Joka tapauksessa muutokset, joita komissio ehdottaa yhteisön tavaramerkeistä annettuun asetukseen, soveltuvat sisämarkkinoille ja niissä säilytetään kyseisen säädöksen yhtenäinen luonne.

3.3. Laajan tekijänoikeuskehyksen perustaminen digitaalisille sisämarkkinoille

Internet ei tunne rajoja, mutta useat rajat pirstovat edelleen EU:n verkkomarkkinoita. Eurooppa muistuttaa kansallisten verkkomarkkinoiden tilkkutäkkiä. Joissakin tapauksissa kansalaiset eivät pysty ostamaan tekijänoikeudella suojattuja teoksia tai palveluja sähköisesti digitaalisilla sisämarkkinoilla. Teknologia, digitaalisten liiketoimintamallien nopea kehitys ja verkko-ostoksia tekevien kuluttajien yhä suurempi autonomisuus edellyttävät tilanteen jatkuvaa tarkkailemista sen suhteen, ovatko nykyiset tekijänoikeussäännöt riittävän kannustavia ja voivatko oikeudenhaltijat, oikeuksien käyttäjät ja kuluttajat käyttää hyväkseen nykyaikaisen teknologian tarjoamia mahdollisuuksia.

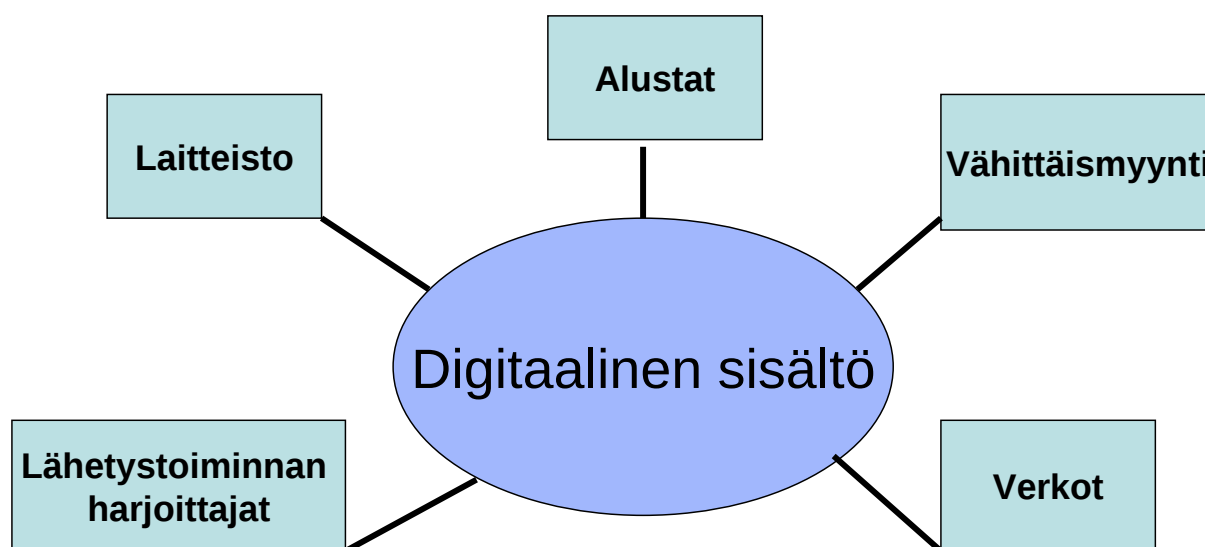
Kirjoittajat ja muut luovan työn tekijät haluavat saada oikeudenmukaiset tulot teoksistaan, olivatpa kyseessä kirjat, sanomalehtiartikkelit, äänitteet, esitykset, elokuvat tai valokuvat. Tämä koskee myös kustantajia ja tuottajia, jotka investoivat luovien teosten tuottamiseen ja levittämiseen. Kirjailijoiden ja luovan työn tekijöiden saamia tuloja on ehkä mahdollista lisätä, jos teosten lisensoinnille ja jakamiselle luodaan moitteeton tekijänoikeusympäristö digitaalisilla sisämarkkinoilla.

Luovan työn tekijöiden, kaupallisten käyttäjien ja kuluttajien välille on luotava eurooppalainen hallinnointikehys, sillä muuten Eurooppa ei pysty hyödyntämään täysimääräisesti uusien tekniikoiden ja digitaalisten markkinoiden tarjoamia mahdollisuuksia. Euroopan on kehitettävä tekijänoikeuden lisensointipalveluja, joissa hyödynnetään verkkosovelluksia ja -työkaluja. Tämä lisäisi kulttuurialan ja luovan alan elinvoimaa, ja miljoonat ihmiset voisivat käyttää ja jakaa helposti ja laillisesti julkaistuja tietoja ja viihdeaineistoa koko unionissa riippumatta siitä, mikä on heidän kotijäsenvaltionsa. Komissio ehdottaa jäljempänä useita aloitteita, joilla tämä tavoite voidaan savuttaa.

3.3.1. Tekijänoikeuden hallinnointi Euroopassa

Käytettävästä teknologiasta riippumatta sisämarkkinoiden tekijänoikeusuudistukset olisi toteutettava ”mahdollistavana lainsäädäntönä”, jotta tekijänoikeutta voitaisiin hyödyntää mahdollisimman tehokkaalla tavalla. Tämä kannustaisi luovuutta, investointeja, innovatiivisia liiketoimintamalleja ja teosten jakamista. Uudistuksilla olisi parannettava kaikkien EU:n kuluttajien käytössä olevan valikoiman syvyyttä ja laajuutta. Mitään aukkoja verkkopalvelujen saatavuudessa ei saisi olla missään jäsenvaltiossa. Tämä olisi varmistettava perustamalla Eurooppaan tekijänoikeuden hallinnointikehys, joka soveltuu myös uusien liiketoimintamallien käyttöön.

Uudet liiketoimintamallit

Verkkoteknologiaan perustuvaa tekijänoikeuslisensointia koskevan eurooppalaisen kehyksen perustaminen edistäisi merkittäväällä tavalla tekijänoikeudella suojattujen kulttuuritavaroiden ja -palvelujen saatavuutta EU:ssa¹⁹. Nykyaikaisen lisensointiteknologian avulla voidaan useammanlaisia verkkopalveluita saada käyttöön rajojen yli tai jopa perustaa kaikkialla Euroopassa käytettävissä olevia palveluja²⁰.

Tämän vuoksi komissio esittää vuonna 2011 ehdotuksia lainsäädäntökehyksen perustamisesta tekijänoikeuden yhteisen hallinnoinnin ja usean alueen kattavan paneurooppalaisen lisensoinnin mahdollistamiseksi. Vaikka tekijänoikeuden rajatylittävä hallinnointi verkkoympäristössä on erittäin tärkeää kulttuuritavaroiden ja -palvelujen digitaalimarkkinoiden kehittämisen kannalta, olisi myös huomioitava muiden yhteisesti hallinnoitujen oikeuksien hallinnointirakenteet.

Uudella kehyksellä olisi vahvistettava hallinnointia, avoimuutta ja tosiasiallista valvontaa koskevat yhteiset säännöt, mukaan lukien säännöt yhteisesti hallinnoitavista tulovirroista.

¹⁹ IFPI:n vuonna 2010 laatiman musiikkiraportin mukaan eurooppalaiset käyttävät keskimäärin alle kaksi euroa digitaaliseen musiikkiin, kun taas keskivertoamerikkalainen käyttää lähes kahdeksan euroa ja keskivertojapanilainen seitsemän euroa.

²⁰ EMusic, joka on johtava palveluntarjoaja, toimii 27 jäsenvaltiossa ja sillä on 10 miljoonan kappaleen kokoelma. iTunes toimii 15 jäsenvaltiossa, 7digital ja Vodafone 12 jäsenvaltiossa, Nokia (OviMusic) 11 jäsenvaltiossa, YouTube 10 jäsenvaltiossa ja LastFM yhdeksässä jäsenvaltiossa, ks. <http://www.pro-music.org/Content/GetMusicOnline/stores-europe.php>.

Tekijänoikeuden lisensointia ja tulojen jakamista koskevilla selkeämmillä säännöillä saavutetaan ajan mittaan tasavertaiset toimintaedellytykset kaikille toimijoille (oikeudenhaltijat, yhteisvalvontajärjestöt, palveluntarjoajat ja kuluttajat).

Koska tarkoituksena on kehittää uusia verkkopalveluja, joissa maailmanlaajuisen valikoiman osuus on suurempi ja joka on useampien eurooppalaisten kuluttajien käytettävissä, kehyksen olisi mahdollistettava eurooppalaisten ”oikeuksien välittäjien” perustaminen. Tällaiset välittäjät voisivat lisensoida ja hallinnoida maailmanlaajuisia musiikkivalikoimaa useilla alueilla ja samalla varmistaa myös Euroopan kulttuurisen moninaisuuden kehittyminen. Tätä varten olisi Euroopassa otettava käyttöön oikeuksien hallinnointijärjestelmä, jolla helpotetaan lisensointia rajojen yli. Verkkopalvelujen tekijänoikeuden hallinnointi yli rajojen edellyttää korkeatasoista teknistä asiantuntemusta, infrastruktuuria ja sähköistä verkottamista. Olisi annettava keinot sen varmistamiseksi, että kaikki toimijat noudattavat korkeatasoisia palveluvaatimuksia sekä oikeudenhaltijoiden että käyttäjien suhteen ja että kilpailu ei vääristy.

Toinen tapa lähestyä pidemmälle menevää tekijänoikeusuudistusta voisi olla EU:n tekijänoikeussäännösten laatiminen. Tähän voisi kuulua EU:n tekijänoikeusdirektiivien laaja kodifointi, jotta tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tarjoamia etuuksia voitaisiin yhdenmukaistaa ja vahvistaa. Tämä tarjoaisi myös mahdollisuuden tutkia, ovatko direktiivissä 2001/29/EY²¹ säädettyjä tekijänoikeuden poikkeuksia ja rajoituksia syytä ajantasaistaa tai yhdenmukaistaa EU:ssa. Säännöstöllä voitaisiin näin ollen selkeyttää oikeudenhaltijoiden nauttimien erioikeuksien välistä suhdetta ja näitä oikeuksia koskevien poikkeusten ja rajoitusten soveltamisalaa.

Komissio tutkii myös, olisiko mahdollista ottaa käyttöön vapaaehtoinen ”yhtenäinen” tekijänoikeus SEUT-sopimuksen 118 artiklan nojalla ja mitkä olisivat sen mahdolliset vaikutukset sisämarkkinoihin, oikeudenhaltijoihin ja kuluttajiin.

Näitä kysymyksiä on tutkittava ja analysoitava tarkemmin. Komissio tutkii niitä mm. Euroopan digitaalistrategiassa vahvistetun intressitahojen kanssa käytävän vuoropuhelun yhteydessä ja laatii asiasta raportin vuonna 2012 erityisesti siltä osin, onko direktiiviä 2001/29/EY syytä muuttaa.

3.3.2. Teknologia ja tietokantojen hallinta

Koska internet on läsnä kaikkialla, on syntynyt tarve parantaa yhteislisensointikäytänteitä. Teknologia voi tarjota runsaasti erilaisia pragmaattisia ratkaisuja, joilla tekijänoikeuden lisensointi voidaan siirtää verkkoteknologioilla tapahtuvaksi ja jotka tukevat yhteisesti hallinnoitujen tulovirtojen jakamista. Tämän vuoksi komissio tukee toimenpiteitä, joilla pyritään yksinkertaistamaan ja tehostamaan tekijänoikeudella suojattujen teosten saatavuutta innovatiivisia lisensointiteknologioita, lisensointi-infrastruktuurien sertifiointia, todellisen käytön tunnistamista ja sitä koskevaa tietojenvaihtoa sekä sähköistä tietohallintaa käyttäen. Komissio kannustaa ja tukee eri intressitahojen käynnistämiä hankkeita, joiden tavoitteena on kehittää automaattiset ja yhtenäiset standardeihin perustuvat oikeudenhallintainfrastruktuurit²². Yhteentoimivien verkkotietokantojen avulla pitäisi olla

²¹ Direktiivi 2001/29/EY, annettu 22 päivänä toukokuuta 2011, tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa (EYVL L 167, 22.6.2001, s. 10).

²² Tällaisia aloitteita ovat esim. maailmanlaajuinen valikoimatietokanta (GRD) ja sisällön automaattista saatavuutta koskeva protokolla (ACAP). Komissio tukee jo ARROW-hanketta (Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works), jolla pyritään tunnistamaan oikeudenhaltijat ja selvittämään

helpompaa tunnistaa oikeudenhaltijat ja edistää lisensointi-infrastruktuurien kehittämistä. Esimerkiksi sävelteosten tekijänoikeuden omistajuutta koskevien tarkkojen tietojen kerääminen ja asettaminen saataville yhteen viralliseen tietokantaan on välttämätöntä, jotta tehokas lisensointi yli rajojen ja rojaltien maksaminen asiaankuuluville oikeudenhaltijoille johdonmukaisella tavalla olisi mahdollista Euroopassa. Tämä helpottaisi myös eurooppalaisen valikoiman lisensointia ulkomailla ja rojaltien maksamista takaisin eurooppalaisille teosten tekijöille. Käyttäjillä pitäisi olla pääsy näihin tietokannan sisältämiin avoimiin tietoihin, jotta lisensointi olisi helpompaa.

3.3.3. Käyttäjän luoma sisältö

Sosiaalinen verkostuminen ja sosiaalinen media kehittyvät nopeasti. Koska ne ovat riippuvaisia loppukäyttäjien luomasta ja lataamasta verkkosisällöstä (blogit, podcast-tallenteet, merkinnät, wikisivustot, koostesovellukset sekä tiedosto- ja videojakelupalvelut), erityistä huomiota kiinnitetään käyttäjien luomaan sisältöön²³. Komissio korostaa vastuullisen käytön tärkeyttä, jotta käyttäjät voivat saada täyden hyödyn uusista interaktiivisista verkkopalveluista.

Loppukäyttäjien olisi voitava käyttää helpommin ja edullisemmin kolmansien osapuolten tekijänoikeudella suojattua sisältöä omissa teoksissaan. Käyttäjille, jotka haluavat sisällyttää internetistä lataamansa tekijänoikeudella suojattua aineistoa omiin teoksiinsa, olisi oltava käytössä yksinkertainen ja tehokas lupajärjestelmä. Tämä on erityisen tärkeää silloin, kun kyseessä ovat ”harrastelijat”, jotka ovat itse luoneet sisältöä ei-kaupallisia tarkoituksia varten, mutta joita kuitenkin uhkaa oikeuteen haastaminen, jos he lataavat aineistoa ilman oikeudenhaltijan suostumusta. Nyt on aika vahvistaa tekijänoikeutta ja löytää vastuullisella tavalla tasapaino oikeudenhaltijoiden ja sisällön käyttäjien välillä. Komissio tutkii tätä kysymystä tarkemmin mm. pitämällä yhteyttä kaikkiin asianomaisiin osapuoliin erityisesti edellä mainitussa intressitahojen kanssa käytävässä vuoropuhelussa. Se haluaa, että sisällön luojien oikeudet ja tarve ottaa huomioon uudet ilmaisutavat ovat tasapainossa.

3.3.4. Maksut yksityisestä kopioinnista

Sisämarkkinoiden sujuva toiminta edellyttää myös, että yksityisestä kopioinnista kannettavien maksujen ja tavaroiden vapaan liikkuvuuden välinen ongelma ratkaistaan. Tavaroiden, joista kannetaan yksityisen kopioinnin maksu, olisi voitava liikkua rajojen yli ongelmitta²⁴. Komission välityksellä vuonna 2009 laadittuun yhteisymmärryspöytäkirjaluonnokseen pohjautuen olisi päästävä yhteisymmärrykseen intressitahojen kanssa. Korkean tason riippumaton sovittelija nimitetään vuonna 2011. Hänen tehtävänä on pyrkiä yhdenmukaistamaan maksujen kantamisessa käytettävät menetelmät tutkimalla, miten maksujen hallinnointia voitaisiin parantaa ja erityisesti minkä tyyppisistä laitteista maksuja kannetaan, mille tasolle maksukannat olisi asetettava ja miten eri kansallisten järjestelmien

teosten oikeudellinen asema (esim. onko kyseessä orpo teos vai teos, joka ei ole kaupallisesti saatavilla).

²³ Tätä kysymystä on tarkasteltu tekijänoikeutta osaamistaloudessa koskevassa komission vihreässä kirjassa KOM(2008) 466 ja samannimisessä komission vihreässä kirjassa KOM(2009) 532. Niissä pääteltiin, että kysymystä on syytä tutkia tarkemmin.

²⁴ Tällaisia maksuja kannetaan tallennuslaitteista ja tallentamattomista tallennevälineistä eräissä jäsenvaltioissa, jotka ovat säätäneet yksityiselle kopioinnille lakisääteisen poikkeuksen. Econlaw'n vuonna 2007 tekemän tutkimuksen mukaan digitaalisista laitteista ja yhteysväylistä kannettiin EU:ssa yksityisen kopioinnin maksuja 453 miljoonaa euroa vuonna 2006.

yhteentoimivuus varmistetaan, kun otetaan huomioon, millaisia rajatylittäviä vaikutuksia yhteensopimattomilla maksujärjestelmillä on sisämarkkinoilla. Kaikkien osapuolten yhteistoiminnalla nämä kysymykset voidaan ratkaista ja EU voi toteuttaa kattavia lainsäädännöllisiä toimia viimeistään vuonna 2012.

3.3.5. Pääsy Euroopan kulttuuriperintöön ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden edistäminen

Euroopan rikkaan kulttuurillisen ja henkisen perinnön säilyttämisen ja jakamisen helpottaminen vaikuttavat suoraan osaamistalouden kehittymiseen. Innovatiiviset lisensointiratkaisut mahdollistaisivat tietojen ja kulttuuriperinnön saumattoman jakamisen. Yliopistot, korkeakoulut, yritykset, tutkijat ja yksityishenkilöt pystyisivät tällöin käyttämään laillisesti tekijänoikeudella suojattua aineistoa, mistä teosten tekijät, kustantajat ja muut luovan työn tekijät saisivat asianmukaisen korvauksen. Komissio aikoo vuonna 2011 noudattaa kaksiosaista lähestymistapaa edistääkseen digitalisointia ja saattaakseen Euroopan kulttuurilaitosten (kirjastot, museot, arkistot) kokoelmia saataville verkossa. Ensimmäiseen osaan kuuluu sellaisten teosten yhteislisensointijärjestelmien edistäminen, jotka on edelleen suojattu tekijänoikeudella mutta jotka eivät ole kaupallisesti saatavilla. Toiseen osaan kuuluu EU:n lainsäädäntökehys, jossa määritetään ns. orvot teokset ja asetetaan ne saataville²⁵. Näiden kahden aloitteen menestyksellä saattaminen päätökseen vaikuttaa myönteisellä tavalla myös Euroopan digitaalisen kirjaston (Europeana)²⁶ kehitykseen, sillä sen kautta kansalaiset pääsevät osallisiksi Euroopan kulttuuriperinnön monipuolisesta ja rikkaasta historiasta.

Komissio on myös sitoutunut jatkamaan yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa löytääkseen toteutettavissa olevia ratkaisuja ”kirjapulaan”, josta miljoonat näkörajoitteiset henkilöt kärsivät. Tällä hetkellä vain pieni osa julkaisusta on saatavilla sokeainkirjoituksena, suurempikokoisena tekstinä tai äänitteenä. Komission välityksellä laaditulla yhteisymmärryspöytäkirjalla²⁷ (joka allekirjoitettiin syyskuussa 2010) pyritään helpottamaan erityismuodoissa olevien teosten vaihtamista rajojen yli ja niiden saattamista näkörajoitteisten henkilöiden saataville. Yhteisymmärryspöytäkirjalla perustetaan luotettavien välittäjien järjestelmä, jossa erityismuodossa oleva aineisto voidaan lähettää verkossa yli rajojen. Komissio jatkaa yhteistyötä intressitahojen kanssa perustaakseen luotettavien välittäjien verkoston kuhunkin jäsenvaltioon. Tämän ansiosta erityismuodossa oleva aineisto voidaan toimittaa saumattomasti ja turvallisesti EU:n sisällä. Yhteisymmärryspöytäkirjalla perustettua järjestelmää tarkastellaan uudelleen joka vuosi, jotta voidaan määritellä, onko erityismuodossa olevan aineiston vaihtaminen rajojen yli lisääntynyt vai onko syytä toteuttaa lisätoimia.

Lehtimiehet ovat teosten tekijöitä ja heidän työnsä on tärkeää, koska he raportoivat, kommentoivat ja tulkitsevat ympäröivää maailmaamme ja myös sen vuoksi, että lehdistön vapaus on osoitus siitä, että Euroopan maat ovat pluralistisia ja demokraattisia yhteiskuntia. Tämän vuoksi lehtimiesten oikeuksien suojaaminen ja sen varmistaminen, että heillä on sanansa sanottavana siitä, kuinka heidän teoksiaan käytetään, on ehdoton edellytys

²⁵ Teokset, jotka eivät ole kaupallisesti saatavilla, eivät ole samoja kuin orvot teokset, koska ensin mainittujen teosten tekijät tai kustantajat tunnetaan, mutta teos ei ole saatavilla perinteisin keinoin eikä uusia sähköisiä kaupankäyntiväyliä käyttäen. Orpojen teosten tekijää ei sen sijaan tiedetä, tai jos tiedetään, häntä ei voida paikantaa.

²⁶ <http://www.europeana.eu/portal/>.

²⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/copyright-info/copyright-info_en.htm#otherdocs.

riippumattoman, korkeatasoisen ja ammattimaisen journalismin jatkumiselle. Kustantajilla on merkittävä tehtävä kirjoittajien, lehtimiesten, tutkijoiden, tiedemiesten, valokuvaajien ja muiden luovan työn tekijöiden teosten jakamisessa. Tältä osin on tärkeää suojella lehtimiesten ja kustantajien oikeuksia heidän internetissä olevien teosten käytön suhteen, erityisesti kun otetaan huomioon uutiskoostepalvelujen yleistuminen. Komissio jatkaa näiden kysymysten tarkastelua uuden lainsäädännöllisen ja teknisen kehityksen valossa.

Tutkimustulosten levittäminen avoimen saatavuuden kautta on melko uusi ilmiö. Avoimelle saatavuudelle on olemassa erilaisia tapoja erityisesti kustannusallalla, kuten avoimesti saatavilla olevat julkaisut. Yksi mahdollisuus on myös, että teosten tekijät tallettavat itse teoksensa instituutioiden tai asiakkohtaisiin arkistoihin. Tieteellisessä yhteisössä ollaan jo laajalti sitä mieltä, että avoin saatavuus lisää osaamisen saatavuutta. Asiaa tutkitaan parhaillaan tarkemmin²⁸.

3.3.6. *Esiintyvien taiteilijoiden oikeudet*

Komissio on sitoutunut varmistamaan, että kaikenlainen luovuus palkitaan. Multimediaformaattien aikakaudella tapahtuu usein, että vaikka esiintyvät taiteilijat ovat alan ammattilaisia, heille ei anneta asianmukaista tunnustusta eikä heidän luovaa panostaan taideteokseen palkita. Yksi tapa varmistaa oikeudenmukaiset ja tasavertaiset toimintaedellytykset luovan työn tekijöille on suojata musiikkialan esiintyjä samalla tavoin kuin teoksen tekijöitä. Komissio on tehnyt asiaa koskevan ehdotuksen²⁹. Se uskoo, että ehdotus hyväksytään lähitulevaisuudessa. Siitä koituvat edut koskisivat komission tekijänoikeuspolitiikan mukaisesti myös tuottajia, joiden erityisesti internetistä saamat lisätulot kannustavat uusia lahjakkuuksia ja houkuttavat tuottajia investoimaan uuteen musiikkiin.

3.3.7. *Audiovisuaaliset teokset*

Audiovisuaalisen alan rajatylittävälle ja paneurooppalaiselle lisensoinnille löydettävillä sujuvilla, helpoilla ja teknisesti neutraaleilla ratkaisuilla autetaan sisällön tuottajia lisäämään sisällön saatavuutta kaikkia Euroopan kansalaisia hyödyttäen. Komissio käynnistää vuonna 2011 kuulemisen audiovisuaalisten teosten verkkojakelusta. Asiasta on määrä antaa kertomus vuonna 2012. Kuulemisessa käsitellään tekijänoikeuteen liittyviä kysymyksiä, tilausvideopalveluita, tiedotusvälineiden käytön kronologiaa koskevaa periaatetta, lähetystoiminnan lisensointia rajojen yli, lisensoinnin tehokkuutta ja eurooppalaisten teosten edistämistä. Audiovisuaalista alaa koskevassa vihreässä kirjassa käsitellään myös audiovisuaalisten teosten tekijöiden asemaa sekä heidän osuutta verkossa saataviin tuloihin.

²⁸ Euroopan digitaali-strategian (s. 23) mukaan osaamisen siirron olisi oltava tehokasta ja sitä olisi tuettava sopivilla rahoitusvälineillä. Julkisrahoitteisen tutkimuksen tuloksia olisi levitettävä laajasti noudattaen tutkimustulosten ja artikkelien avoimen saatavuuden periaatetta. Innovaatiunionia koskevassa tiedonannossa todetaan, että komissio edistää julkisrahoitteisesta tutkimuksesta saatujen tulosten avointa saatavuutta ja että se pyrkii tekemään julkaisujen avoimen saatavuuden yleiseksi periaatteeksi hankkeissa, jotka rahoitetaan EU:n tutkimuksen puiteohjelmasta (sitoumus nro 20).

²⁹ KOM (2008) 464 lopullinen.

3.3.8. Taiteilijoiden jälleenmyyntioikeus

Komissio antaa kertomuksen jälleenmyyntioikeudesta annetun direktiivin³⁰ täytäntöönpanosta ja vaikutuksista lokakuussa 2011. Sen järjestämä kuuleminen on parhaillaan käynnissä. Siinä käsitellään useita direktiivin täytäntöönpanoon liittyviä seikkoja, kuten direktiivin vaikutusta sisämarkkinoihin, EU:n modernin taiteen ja nykytaiteen markkinoiden kilpailukykyä, jälleenmyyntioikeuden käyttöönoton vaikutusta jäsenvaltioissa, joiden kansallisessa lainsäädännössä ei ollut jälleenmyyntioikeutta koskevia määräyksiä ennen direktiivin voimaantuloa³¹, sekä taiteilijoiden luovuuden kannustamista.

3.4. Aineettomien hyödykkeiden lisäsuoja

Voimassa olevaa teollis- ja tekijänoikeuden suojaa koskevan EU-lainsäädännön lisäksi jäsenvaltioissa on annettu sääntöjä tietyistä ”laillisuuden rajamailla” harjoitettavista käytänteistä, jotka ovat usein teollisoikeuksien ja muiden oikeudenalojen suojaamisen välisessä rajamaastossa.

3.4.1. Liikesalaisuudet ja orjallinen jäljittely

Yksi esimerkki on liikesalaisuuksien suojaaminen³². Liikesalaisuudet ovat yrityksille arvokkaita aineettomia hyödykkeitä. Niitä voivat olla mm. teknologia, liiketoiminta- tai markkinointistrategia, tietokokoelma (esim. asiakasluettelo) tai kuitti. Tätä koskevat lainsäädännölliset järjestelyt ja suojan taso vaihtelevat huomattavasti EU:n jäsenvaltioissa.

Bulgariassa, Espanjassa, Italiassa, Liettuassa, Portugalissa, Puolassa, Ruotsissa, Saksassa, Slovakiassa, Sloveniassa, Tanskassa, Tšekissä ja Virossa sovelletaan erityisiä liikesalaisuutta koskevia yksityisoikeudellisia säännöksiä. Joissakin tapauksissa niissä säädetään myös mahdollisuudesta langettaa rangaistusseuraamuksia. Alankomailla, Belgialla, Irlannilla, Kyproksella, Luxemburgilla, Maltalla, Ranskalla, Romaniassa, Suomella ja Yhdistyneellä kuningaskunnalla ei sen sijaan ole tämänkaltaisia säännöksiä (joskin Ranskan teollis- ja tekijänoikeuslainsäädännössä on joitakin asiaa koskevia säännöksiä). Liikesalaisuuksia voidaan kuitenkin suojata ainakin osittain muilla tavoin, kuten epäoikeudenmukaisen kilpailun kieltävällä yleisellä lausekkeella, vahingonkorvausoikeudella, sopimusoikeudella, työoikeudella ja rikosoikeudella.

Kansallisessa lainsäädännössä olevat merkittävät erot liikesalaisuuksien luonteessa ja laajuudessa sekä muutostenhaussa ja asiaankuuluvissa korjaustoimenpiteissä johtavat väistämättä siihen, että suojan taso vaihtelee. Tämän vuoksi jotkin yritykset ovat niiden sijainnista riippuen muita yrityksiä paremmin valmistautuneita kohtaamaan tietotalouden aiheuttamat haasteet. Liikesalaisuuksien vakoilu yrityksen ulkopuolelta on jatkuvasti

³⁰ Direktiivi 2001/84/EY, annettu 27 päivänä syyskuuta 2001, alkuperäisen taideteoksen tekijän oikeudesta jälleenmyyntikorvaukseen (EYVL L 272, 13.10.2001, s. 32).

³¹ Eräille jäsenvaltioille myönnettiin poikkeus, jonka nojalla ne voivat soveltaa jälleenmyyntioikeutta kuolleiden taiteilijoiden teoksiin. Tämän poikkeuksen voimassaolo päättyy 1. tammikuuta 2012. Teosten, joihin sovelletaan perittyjä jälleenmyyntioikeuksia, kaupankäynti on neljä kertaa vilkkaampaa kuin sellaisten teosten, joiden tekijä on edelleen elossa. Näiltä osin komission kertomus tulee olemaan luonteeltaan tulevaisuutta ennakoivaa.

³² Liikesalaisuuksilla tarkoitetaan taitotietoa, jota ei ole (vielä) rekisteröity teollisoikeudeksi mutta joka on tosiasiallisesti tai mahdollisesti arvokasta sen omistajalle ja joka ei ole yleisesti tunnettu tai helposti todettavissa suuren yleisön keskuudessa ja jonka omistaja on kohtuudella pyrkinyt pitämään sen salassa.

lisääntynyt viime vuosina erityisesti helpomman tietojenvaihdon ja lisääntyneen internetin käytön vuoksi³³. Uhkia esiintyy kuitenkin yhä enemmän myös yritysten sisältä käsin. Yksityisellä sektorilla tehdystä tutkimuksesta käy ilmi, että jos arat tiedot varastaa yrityksen työntekijä, tämä on kymmenen kertaa kalliimpaa kuin jos tiedot hukataan vahingossa³⁴. Joskus liikesalaisuuksiin vedotaan kuitenkin silloin, kun halutaan pimentää kriittisiä tietoja ja estää kilpailijoiden innovointia ja teknistä kehitystä. Tämän kysymyksen monimutkaisuuden ja moninaisten vaikutusten vuoksi komission on syytä jatkaa kattavien todisteiden keräämistä ja tarkastelemista ennen kuin se ottaa kantaa mahdollisiin jatkotoimiin.

Toinen mielenkiintoinen kysymys on ns. orjalliselta jäljittelyltä ja samannäköisiltä tuotteilta³⁵ suojautuminen. Orjallisen jäljittelyn tarkoituksena on kopioida vakiintuneiden tuotemerkkien tuotteita, mutta jättää niihin tiettyjä eroja, jotta niitä ei voitaisi pitää väärennettyinä tuotteina. Tämä voi johtaa kuluttajia harhaan, jos he eivät kiinnitä asiaan huomiota ostoksia tehdessään tai jos he eivät tunne tavaramerkkiä tarpeeksi hyvin huomatakseen erot.

Jäsenvaltiot ovat lähestyneet myös tätä ongelmaa eri toimintamallia käyttäen ja erilaisia suojan tasoja tarjoten. Espanjassa, Itävallassa, Saksassa ja Tšekissä on epäoikeudenmukaista kilpailua koskevassa lainsäädännössä orjallista jäljittelyä koskevia erityismääräyksiä, kun taas Belgiassa, Suomessa ja Tanskassa orjallinen jäljittely kuuluu epäoikeudenmukaisen kilpailun kieltävän yleispätevän tai yleisen lausekkeen soveltamisalaan. Muiden jäsenvaltioiden lainsäädännössä ei ole orjalliseen jäljittelyyn sovellettavia epäoikeudenmukaista kilpailua koskevia säännöksiä, vaan tällaisia kysymyksiä säännellään yksityisoikeudellisilla erityissäännöksillä (Italia) tai oikeudenloukkauksia koskevilla yleisillä säännöksillä (Alankomaat ja Ranska). Yhdistyneessä kuningaskunnassa ei ole epäoikeudenmukaista kilpailua koskevaa lakia eikä myöskään orjallista jäljittelyä koskevia erityissäännöksiä. Sen sijaan siellä sovelletaan rikkomusperusteisessa vahingonkorvausvastuussa ns. passing off -perustetta. Suojan tehokkuus vaihtelee siis huomattavasti eri jäsenvaltioissa.

Komissio on ryhtynyt määrittämään, millaisia taloudellisia vaikutuksia lainsäädännön hajanaisuudella on liikesalaisuuksien suojaamisen ja muilta ”laillisuuden rajamailla” harjoitettavien käytänteiltä (kuten orjallinen jäljittely) suojautumisen kannalta. Tässä yhteydessä komissio tekee laajan ulkoisen tutkimuksen ja kuulee intressitahoja tarkastellakseen tällaisten käytänteiden tosiasiallisia taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia. Se arvioi myös, millaisia taloudellisia hyötyjä koituisi EU:lle, jos se toteuttaisi toimia näillä aloilla.

3.4.2. Muiden kuin maataloustuotteiden maantieteelliset merkinnät

Maantieteellisillä merkinnöillä varmistetaan tuotteen laadun ja sen maantieteellisen alkuperän välinen yhteys. Tämä mahdollistaa markkinoinnin keskittämisen kapealle segmentille, tavaramerkkien kehittämisen ja maineeseen perustuvan markkinoinnin.

³³ Ks. esim. Bundesministerium des Innern, Verfassungsschutzbericht 2009, joka on saatavilla osoitteessa http://www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/2010/vsb2009.pdf?__blob=publicationFile.

³⁴ Forrester Consulting (RSA:n ja Microsoftin toimeksiannosta tehty tutkimus), ”The Value of Corporate Secrets: How Compliance and Collaboration Affect Enterprise Perceptions of Risk”, maaliskuu 2010, joka on saatavilla sivustolla http://www.rsa.com/go/press/RSATheSecurityDivisionofEMCNewsRelease_4510.html.

³⁵ Joissakin yhteyksissä näitä kutsutaan orjalliseksi jäljitelmiksi.

Jäsenvaltioissa on kuitenkin erilaisia järjestelmiä muiden kuin maataloustuotteiden suojaamiseksi. Ne voivat esim. perustua kilpailu- tai kuluttajansuojalainsäädäntöön taikka yhteisiin merkkeihin tai sertifiointeihin. Vain kolmasosalla jäsenvaltioista on lainsäädäntöä, jossa maantieteelliset merkinnät katsotaan teollisoikeuden piiriin kuuluviksi. Tällainen hajanaisuus voi vaikuttaa kielteisellä tavalla sisämarkkinoiden toimintaan. Muiden kuin maantieteellisten merkintöjen suojaaminen on lisäksi tärkeä kysymys kolmansien maiden kanssa käytävissä kahden- ja monenvälisissä kauppaneuvotteluissa.

Komissio tekee lähiaikoina toteutettavuustutkimuksen maantieteellisen merkintöjen myöntämisestä muille kuin maataloustuotteille ja muille kuin elintarvikkeille. Tässä yhteydessä tarkastellaan kaikkia oikeudenaloja. Komissio aikoo erityisesti analysoida jäsenvaltioiden voimassa olevia lainsäädäntökehyksiä ja intressitahojen tarpeita ja sitä, millaisia taloudellisia vaikutuksia muille kuin maataloustuotteille myönnettyjen maantieteellisten merkintöjen suojaamisella mahdollisesti on. Jatkotarkastelun ja laajan todisteiden keruun jälkeen saatujen tutkimustulosten perusteella komissio päättää, miten tapauksessa tulee edetä.

3.5. Väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tuotteiden torjuminen³⁶

Teollis- ja tekijänoikeuksilla suojattuja tuotteita ja palveluita voi olla vaikeaa ja kallista luoda ja kehittää, mutta niitä on helppo kopioida ja jäljentää. Järjestäytyneistä laajamittaisista teollis- ja tekijänoikeusloukkauksista on tullut maailmanlaajuinen ilmiö, johon on kiinnitetty huomiota ympäri maailmaa. OECD:n viimeisimmässä tutkimuksessa (2009) arvioidaan, että väärennettyjen tuotteiden kansainvälinen kauppa kasvoi 100 miljardista Yhdysvaltojen dollarista 250 miljardiin Yhdysvaltojen dollariin vuosina 2000–2007³⁷. OECD:n mukaan tämä määrä on suurempi kuin noin 150 maan BKT. Euroopan komission jäsenvaltioiden tullitoiminnasta julkaisemien lukujen mukaan sellaisten rekisteröityjen tapausten lukumäärä, joissa tavaroiden epäiltiin loukkaavan teollis- ja tekijänoikeuksia, oli 26 704 vuonna 2005, mutta vuonna 2009 se oli 43 572. Kasvua oli siis tapahtunut viidessä vuodessa yli 60 prosenttia³⁸.

Teollis- ja tekijänoikeusloukkaukset riistävät luovan työn tekijöiltä heidän ansaitsemansa korvauksen, rajoittavat innovointia, haittaavat kilpailukykyä, vievät työpaikkoja, alentavat valtion tuloja ja mahdollisesti uhkaavat EU:n kansalaisten terveyttä ja turvallisuutta. Centre for Economic and Business Research (CER) on tehnyt tutkimuksen, jossa se korostaa, että väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tuotteiden aiheuttamat tappiot saattavat alentaa EU:n bruttokansantuotetta kahdeksan miljardia euroa vuodessa³⁹. Väärennetyt tuotteet

³⁶ Tässä tiedonannossa ilmaisulla ”väärentäminen ja laitton valmistaminen” tarkoitetaan kaikenlaisia teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksia komission direktiivin 2004/48/EY 2 artiklasta antaman julkilausuman mukaisesti (EUVL L 94, 13.4.2005, s. 37).

³⁷ OECD, Magnitude of counterfeiting and piracy of tangible products – November 2009 update, http://www.oecd.org/document/23/0,3343,en_2649_34173_44088983_1_1_1_1,00.html.

³⁸ http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_controls/counterfeit_piracy/statistics/index_en.htm.

³⁹ CEBR (2000), The Impact of Counterfeiting on four main sectors in the European Union, Centre for Economic and Business Research, Lontoo.

tuottavat suuria tuloja järjestäytyneille rikosliigoille ja häiritsevät sisämarkkinoita kannustamalla yrityksiä harjoittamaan laittomia käytänteitä⁴⁰.

EU on aloittanut tämän ongelman käsittelyn toteuttamalla yksityisoikeudellisia toimenpiteitä, joiden nojalla oikeudenhaltijat voivat valvoa teollis- ja tekijänoikeuksiaan⁴¹, ja antamalla EU:n tulliasetuksen (EY) N:o 1383/2003⁴², jonka nojalla teollis- ja tekijänoikeusloukkauksista epäilty tavarat voidaan ottaa haltuun EU:n ulkorajoilla, sekä perustamalla vuonna 2009 väärentämisen ja piratismien eurooppalaisen seurantakeskuksen⁴³. Seurantakeskuksen tärkeimpänä tehtävänä on kerätä tietoja väärennetyjen ja laittomasti valmistettujen tuotteiden taloudellisista ja sosiaalisista vaikutuksista ja laatia tästä raportteja sekä perustaa foorumi, jolla kansallisten viranomaisten ja intressitahojen edustajat voivat vaihtaa ideoita ja kokemuksia parhaista käytänteistä.

Ensimmäisten toimenpiteiden menestys osoittaa, että EU:n suunta on oikea. Väärentämisen ja piratismien eurooppalaisen seurantakeskuksen tähänastinen työ on saanut myönteistä palautetta Euroopan parlamentilta, jäsenvaltioilta ja yksityisen sektorin intressitahoilta. Palaute osoittaa kuitenkin, että nykyistä työtä on syytä jatkaa. Lisäksi joulukuussa 2010 julkaistussa teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamista koskevan direktiivin soveltamisesta tehdyssä komission kertomuksessa⁴⁴ vahvistetaan, että nykyistä valvontaa koskevaa lainsäädäntökehystä on lujitettava ja täydennettävä intressitahojen välisillä vapaaehtoisilla järjestelyillä. EU:n tulliasetuksen uudelleenarvioinnissa, johon kuului vuonna 2010 järjestetty julkinen kuuleminen, pääteltiin, että lainsäädäntöä olisi tarkistettava tullitarkastusten soveltamisalan osalta, ja samalla olisi selkeytettävä eräitä menettelyjä laillisten toimijoiden etujen suojaamiseksi.

3.5.1. Kansalaisten valveuttaminen

Kuluttajat eivät yleensä ole tietoisia teollis- ja tekijänoikeuksien arvosta ja väärennetyjen ja laittomasti valmistettujen tuotteiden kielteisistä taloudellisista ja sosiaalisista vaikutuksista eivätkä väärennetyihin tuotteisiin liittyvistä vaaroista⁴⁵. Kansalaisten valveuttaminen on sen vuoksi tärkeä tekijä teollis- ja tekijänoikeuspolitiikan menestyksessä. Myös Euroopan parlamentti on kehottanut komissiota, jäsenvaltioita ja intressitahoja lisäämään kuluttajien

⁴⁰ Ks. esim. Europol, ”OCTA 2011 – EU Organised Crime Threat Assessment”, [http://www.europol.europa.eu/publications/European_Organised_Crime_Threat_Assessment_\(OCTA\)/OCTA_2011.pdf](http://www.europol.europa.eu/publications/European_Organised_Crime_Threat_Assessment_(OCTA)/OCTA_2011.pdf).

⁴¹ Direktiivi 2004/48/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta (EUVL L 157, 30.4.2004, s. 16).

⁴² Neuvoston asetus (EY) N:o 1383/2003, annettu 22 päivänä heinäkuuta 2003, tulliviranomaisten toimenpiteistä epäiltäessä tavaroiden loukkaavan tiettyjä teollis- ja tekijänoikeuksia sekä tiettyjä teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavien tavaroiden suhteen toteutettavista toimenpiteistä (EUVL L 196, 2.8.2003, s. 7).

⁴³ Ks. 11 päivänä syyskuuta 2009 annettu tiedonanto immateriaalioikeuksien valvonnan tehostamisesta KOM(2009) 467.

⁴⁴ KOM (2010) 779, http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/directives_fi.htm.

⁴⁵ MARKT-pääosaston vuonna 2009 tekemän Eurobarometri-tutkimuksen (http://ec.europa.eu/public_opinion/) mukaan sellaisten kuluttajien lukumäärä, jotka olivat tietoisia väärennetyistä ja laittomasti valmistetuista tuotteista koskevista EU:n säännöistä, vaihteli 55 prosentin (Latvia ja Tanska) ja 84 prosentin (Ranska) välillä. Tietoisuus oli huomattavasti alhaisempi kuin muilla politiikan aloilla. Tutkimuksessa kävi myös ilmi, että viidesosa EU:n kansalaisista oli vähintään kerran ostanut tahattomasti väärennetyn tuotteen.

(erityisesti nuorison) valveutuneisuutta ja tietoisuutta siitä, mistä teollis- ja tekijänoikeuksissa on todella kyse⁴⁶.

Sen vuoksi komissio toteuttaa toimia tiiviissä yhteistyössä Euroopan parlamentin ja intressitahojen kanssa edistääkseen asianmukaisia tiedotuskampanjoita. Myös väärentämisen ja piratismien eurooppalaisen seurantakeskuksen odotetaan osallistuvan tähän.

3.5.2. Väärentämisen ja piratismien eurooppalaisen seurantakeskuksen kestävämpi rakenne ja uudet tehtävät

Jotta ongelmat pystyttäisiin ratkaisemaan, niiden laajuudesta olisi oltava vankat tiedot ja väärennetyjen ja laittomasti valmistettujen tavaroiden alkuperä, jakelukanavat ja niiden valmistamiseen osallistuvat henkilöt olisi oltava paremmin tiedossa. Lisäksi koska suuntauksat muuttuvat nopeasti erityisesti verkkoympäristössä, intressitahojen ja viranomaisten olisi tiivistettävä yhteistyötään.

Näin ollen komissio ehdottaa, että väärentämisen ja piratismien eurooppalaisen seurantakeskuksen tehtäviä laajennettaisiin. Sen tehtäviin olisi tulevaisuudessa kuuluttava myös tiedotuskampanjoiden suunnittelu ja järjestäminen, asianmukaisten koulutustoimenpiteiden tarjoaminen valvontaviranomaisille sekä tutkimusten tekeminen innovatiivisista valvonta- ja havaintojärjestelmistä. Tällaisten järjestelmien olisi mahdollistettava se, että laillinen tarjonta on mahdollisimman innovatiivista ja kiinnostavaa ja että väärennetyjä ja laittomasti valmistettuja tuotteita voidaan valvoa tehokkaammin (esim. jäljitysjärjestelmillä). Seurantakeskuksen olisi tulevaisuudessa myös koordinoitava valmiuksien kehittämiseksi tehtävää kansainvälistä yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen ja kolmansien maiden kanssa. Näiden tehtävien suorittamiseksi seurantakeskuksen rakenteen olisi oltava kestävämpi asiantuntemuksen, resurssien ja teknisten laitteiden kannalta. Tiedot seurantakeskuksen tehtävät olisi sen vuoksi annettava sisämarkkinoiden yhdenmukaistamisvirastolle, jolle olisi myönnettävä näitä tehtäviä koskevat toimivaltuudet kaikkiin teollis- ja tekijänoikeusluokkiin.

Tässä yhteydessä yhdenmukaistamisvirasto parantaa myös valvontaviranomaisten välistä päivittäistä yhteistyötä ja yhteistoimintaa yksityisten intressitahojen kanssa mm. perustamalla uudet väärennetyjä ja laittomasti valmistettuja tuotteita koskevat sähköisen tietojenvaihtojärjestelmän ja ennakkoarvioitusjärjestelmän. Komissio julkaisi vuonna 2010 ulkoisen tutkimuksen, joka koski tällaisen verkon rakentamisessa mahdollisesti käytettävien IT-järjestelmien inventaariota⁴⁷. Tutkimusta käytetään perustana tulevissa kuulemisissa ja arvioinneissa, joiden yhteydessä pyritään löytämään kustannustehokkaita ratkaisuja ja luomaan yhteisvaikutusta olemassa olevien järjestelmien ja käynnissä olevien hankkeiden kanssa. Tarkoituksena on esittää tällaista sähköistä verkkoa koskeva toimintamalli vuoden 2012 loppuun mennessä. Verkon toiminnassa otettaisiin EU:n tietosuojalainsäädäntö täysimääräisesti huomioon.

3.5.3. Teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen valvonnasta annetun direktiivin uudelleentarkastelu

Komissio aikoo keväällä 2012 tarkastella uudelleen teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen valvonnasta annettua direktiiviä 2004/48/EY. Hiljattain julkaistun teollis- ja

⁴⁶ Euroopan parlamentin päätöslauselma, 22.9.2010, 2009/2178(INI).

⁴⁷ Ks. http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/documents_en.htm.

tekijänoikeuksien noudattamisen valvontaa koskevan direktiivin soveltamisesta laaditun kertomuksen⁴⁸ mukaan haasteellisin tehtävä tulee olemaan teollis- ja tekijänoikeusvalvonnan saattaminen digitaaliseen ympäristöön soveltuvaksi. Komissio tutkii tapoja, joilla internetissä tehtäviä teollis- ja tekijänoikeusloukkauksia voitaisiin estää. Kaikkien muutosten tarkoituksena olisi oltava loukkausten käsitteleminen niiden lähteessä ja välikäsiin (esim. internetpalveluntarjoajien) kanssa tehtävän yhteistyön edistäminen tätä tarkoitusta varten. Tällöin ei kuitenkaan voida unohtaa laajakaistapolitiikkojen tavoitteita ja loppukuluttajien etuja. Komissio varmistaa, että tällaisissa muutoksissa kunnioitetaan kaikkia EU:n perusoikeuskirjassa tunnustettuja perusoikeuksia, kuten yksityisyyden suojaa, henkilötietojen suojaa, sananvapautta, tiedonvälityksen vapautta ja oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin⁴⁹.

Komissio jatkaa 4. toukokuuta 2011 intressitahojen kanssa allekirjoitetun yhteisymmärryspöytäkirjan⁵⁰ perusteella tutkimuksiaan siitä, missä määrin erityisesti internetissä tapahtuvaa väärennettyjen tuotteiden kauppaa voitaisiin vähentää vapaaehtoisin toimin tämän ongelman kohteeksi useimmiten joutuvien toimijoiden (oikeudenhaltijat, internet-alustat ja kuluttajat) myötävaikutuksella.

3.6. Teollis- ja tekijänoikeuksien kansainvälinen ulottuvuus

Kansainvälinen kauppa on lisännyt mielenkiintoa teollis- ja tekijänoikeuksien kansainvälistä ulottuvuutta kohtaan. Globalisaatio tarjoaa Euroopalle huikeat mahdollisuudet viedä teollis- ja tekijänoikeuksien kannalta intensiivisiä tuotteita, palveluita ja taitotietoa kolmansien maihin. Samalla teollis- ja tekijänoikeusloukkausten yleistymisen luo tarpeen keskittyä vankkaan globaaliin valvontastrategiaan perusoikeuksia noudattaen.

Euroopan parlamentti huomauttaa päätöslauselmassaan⁵¹, että ”sisämarkkinoiden kannalta suurin haaste on immateriaalioikeuksien loukkaamisen torjuminen EU:n ulkorajoilla ja kolmansissa maissa”.

Tämä huomautus esitettiin jo silloin, kun vuoden 2004 ”Strategia teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöön panemiseksi yhteisön ulkopuolisissa maissa”⁵² oli valmisteilla komissiossa. Strategiaa tarkastellaan parhaillaan uudelleen. Lisäksi komissio on sitoutunut varmistamaan, että sen teollis- ja tekijänoikeuspolitiikka on johdonmukainen kehitysyhteistyöpolitiikan tavoitteiden kanssa⁵³.

3.6.1. Monenväliset aloitteet, mukaan lukien koordinointi kansainvälisten järjestöjen kanssa

Komissio pyrkii edelleen parantamaan teollis- ja tekijänoikeuksia koskevien standardien noudattamista kansainvälisellä tasolla tehostamalla tosiasiallista yhteistyötä kolmansien maiden kanssa ja niiden sitoutumista näihin standardeihin kansainvälisillä foorumeilla, erityisesti Maailman henkisen omaisuuden järjestössä (WIPO), Maailman kauppajärjestössä

⁴⁸ http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/directives_en.htm.

⁴⁹ Teollis- ja tekijänoikeudet turvataan perusoikeutena perusoikeuskirjan 17 artiklan 2 kohdassa.

⁵⁰ http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/stakeholders_dialogues_en.htm#Sale.

⁵¹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0340+0+DOC+XML+V0//FI>.

⁵² EUVL C 129, 26.5.2005.

⁵³ Ks. SEU-sopimuksen 21 artikla ja SEUT-sopimuksen 208 artikla.

(WTO) ja Kasvilajikkeiden kansainvälisessä suojeluliitossa (UPOV). Se osallistuu teknologiseen innovointiin sekä tekniikan siirtoon ja jakamiseen. Tämä hyödyttää kaikkia tuottajia ja teknisten tietojen käyttäjiä, edistää sosiaalista ja taloudellista hyvinvointia ja tasapainottaa oikeudet ja velvoitteet⁵⁴. EU:n ja kansainvälisten järjestöjen tähän mennessä toteuttamia toimia ei usein ole koordinoitu riittävästi. Tämä on rajoittanut niiden tehokkuutta⁵⁵.

WIPOssa komissio jatkaa vuonna 1996 tehtyjen internetiä koskevien WIPO-sopimusten laajan ratifioinnin tukemista ja niiden saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä. Se myös tukee pyrkimyksiä tuottaa asianmukaisia tekijänoikeusjärjestelmien arviointivälineitä ja estää maailmalle levinnyttä piraattikatselua ja laittomasti kopioitujen lähetyssignaalien lähettämistä uudelleen internetissä. Komissio pyrkii myös entistä lujemmin saamaan aikaan lukuvammaisten tarpeisiin räätälöidyissä erityismuodoissa olevan aineiston toimittamista rajojen yli koskevan WIPO-sopimuksen, joka vastaisi YK:n vammaisyleissopimuksen tavoitteita. EU ehdotti jo kesäkuussa 2010 yhteistä WIPO-suositusta, joka koskisi tekijänoikeudella suojattujen teosten saatavuuden parantamista lukemisesteisille.

Kansainvälisellä tasolla patenttilakisopimuksella on jo yhdenmukaistettu ja rationalisoitu kansallisia ja alueellisia patenttihakemuksia ja patenteja koskevat viralliset menettelyt. Sen vuoksi EU aikoo jatkossakin osallistua WIPOssa käytäviin keskusteluihin patenttilainsäädännön laajasta yhdenmukaistamisesta. Tämä parantaisi patenttien laatua ja alentaisi niiden kustannuksia. Hyödyt koituisivat siis patenttijärjestelmien käyttäjille kaikkialla maailmassa.

EU:lla pitäisi myös olla valmiudet ratifioida väärentämisen vastainen kauppasopimus (ACTA)⁵⁶ sen jälkeen, kun sopimuspuolet ovat sen allekirjoittaneet vuoden 2011 aikana. ACTA on täysin unionin säännösten mukainen, ja se on tärkeä vaihe pyrittäessä lujittamaan torjuntatoimia, joita samat huolenaiheet ja näkemykset jakavat maat toteuttavat yhteistyössä teollis- ja tekijänoikeusloukkauksia vastaan. Komissio esittää lähiviikkoina EU:n päätösehdotuksensa sopimuksen allekirjoittamisesta.

3.6.2. Kahdenväliset neuvottelut ja teollis- ja tekijänoikeussuojasta kolmansien maiden kanssa tehtävä yhteistyö

EU sisällyttää jatkossakin teollis- ja tekijänoikeutta koskevia määräyksiä kolmansien maiden kanssa tekemiin vapaakauppasopimuksiin. Näistä sopimuksista neuvoteltaessa olisi pyrittävä siihen, että teollis- ja tekijänoikeuslausekkeet tarjoavat mahdollisimman pitkälle samantasoisien teollis- ja tekijänoikeussuojan kuin EU:ssa. Tällöin on kuitenkin otettava huomioon asianomaisten maiden kehitystaso. Poliittisen ja teknisen vuoropuhelun kautta

⁵⁴ TRIPS-sopimuksen 7 artikla. Komissio tukee varauksetta Istanbulissa 13. toukokuuta 2011 annettuja sitoumuksia, joilla pyritään joustoihin kansanterveyden suojaamisen osalta ja ennen kaikkea parantamaan lääkkeiden saatavuutta ja kannustamaan avun antamista kehitysmaille tältä osin. Samalla on kuitenkin varmistettava, että tällaiset joustot ovat tasapainossa oikeudenhaltijoiden laillisten oikeuksien kanssa.

⁵⁵ Ks. esim. päätelmät TRADE-pääosaston toimeksiannosta tehdystä ADE:n tutkimuksesta ”Evaluation of the Intellectual Property Rights Enforcement Strategy in Third Countries”, marraskuu 2010, http://trade.ec.europa.eu/doclib/cfm/doclib_section.cfm?sec=180&langId=en.

⁵⁶ ACTA-sopimus (<http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/trade-topics/intellectual-property/anti-counterfeiting/>) perustuu vuoden 1994 TRIPS-sopimukseen. Sillä parannetaan teollis- ja tekijänoikeuksien valvontaa koskevia maailmanlaajuisia vaatimuksia. Siinä määrätään tavoista, joilla yritykset ja yksityishenkilöt voivat valvoa omia etujaan tuomioistuimessa, rajoilla ja internetissä.

tehtävä yhteistyö on myöskin osa teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyviä kaupallisia näkökohtia koskevaa EU:n strategiaa.

Tasapaino on saavutettava myös kolmansien maiden teollis- ja tekijänoikeussuojan ja osaamisen saatavuuden välillä. Teollis- ja tekijänoikeuspolitiikka voi tukea kaikkia hyödyttävää ja kestäväää kasvua, jos se muodostaa osan kokonaisvaltaisesta kehitysstrategiasta, jolla pyritään parantamaan liiketoimintaympäristöä, edistämään kehitystarpeisiin räätälöityä tutkimusta ja varmistamaan terveys-, biodiversiteetti- ja elintarviketurvatavoitteiden huomioon ottaminen asianmukaisella tavalla. Väestön tarpeet täyttävä edullinen teknologian siirto on välttämätön edellytys vähiten kehittyneille maille. Jotta tällaiset siirrot voisivat tapahtua, EU:n ja sen jäsenvaltioiden on tarkasteltava uudelleen kannustimia, joita ne ovat myöntäneet yrityksilleen tai toimielimilleen innovoinnin ja teknologian siirron edistämiseksi ja kannustamiseksi vähiten kehittyneissä maissa. Esimerkkinä tästä voidaan mainita Global Access in Action -kumppanuus, jossa WIPO on osallisena ja jolla pyritään edistämään parhaita käytänteitä teollis- ja tekijänoikeuslisensoinnin alalla vähiten kehittyneissä maissa ilman että teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoille keskeisiä markkinoita vaarannettaisiin⁵⁷. Tässä yhteydessä olisi tutkittava tarkemmin, missä määrin vähiten kehittyneet maat voivat jatkaa poikkeusta TRIPS-velvoitteista vuoden 2013 jälkeen.

Kehitysmaat ja nousevan talouden maat ovat erityisen haavoittuvia teollis- ja tekijänoikeusloukkauksille. Monimutkaiset rikollisverkot käyttävät niitä toisinaan valmistus- ja jakelupisteinään. Sen vuoksi EU:n on syytä toteuttaa koulutustoimia ja kehittää valmiuksia, jotta nämä maat pystyvät estämään järjestäytyneet teollis- ja tekijänoikeusloukkaukset. Näistä toimista huolehtii sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto (SMYV) väärentämisen ja piratismien eurooppalaisen seurantakeskusta koskevan työnsä ja muiden komission hallinnoimien ohjelmien kautta. Tällä alalla tehtävässä yhteistyössä keskitytään maihin, joissa vaikutuksen valvontakapasiteetin ja hinta-laatusuhteen uskotaan olevan kaikkein paras.

3.6.3. Teollis- ja tekijänoikeussuojan parantaminen ja valvonta EU:n rajoilla

Tulliviranomaiset pystyvät toteuttamaan tehokkaita toimia EU:n ulkorajoilla. EU:n tulliviranomaisten toimintasuunnitelmassa⁵⁸, jolla pyritään torjumaan teollis- ja tekijänoikeusloukkauksia vuosina 2009–2012, asetetaan komission ja jäsenvaltioiden ensisijaiseksi tavoitteeksi toteuttaa toimia tullivalvonnan tehostamiseksi. Komissio laatii parhaillaan ehdotusta uudeksi asetukseksi, jolla korvataan asetus (EY) N:o 1383/2003. Asetuksella pyritään tehostamaan valvontaa ja yhdenmukaistamaan menettelyjä. COPIS on EU:ssa parhaillaan kehitteillä oleva keskustietokanta, johon tallennetaan kaikki tullitoimintaa koskevat yritysten pyynnöt. Siitä säädetään edellä mainitussa asetuksessa. Kansallisten tulliviranomaisten ja komission olisi tehtävä yhteistyötä teollis- ja tekijänoikeuksien valvonnan tehostamiseksi. Komissio esimerkiksi perustaa asiantuntijaryhmän ja kansallisten tullialan yhteispisteiden verkoston estääkseen internetissä myytävien teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavien tavaroiden tuonnin.

Lisäksi teollis- ja tekijänoikeusloukkausten estäminen rajalla tarkoittaa myös laittomien tavaroiden viennin estämistä EU:hun. Komissio ja jäsenvaltiot tekevät tiivistä tullialan yhteistyötä sekä lähdemaiden että muiden kuluttajamaiden kanssa erityisaloitteiden nojalla.

⁵⁷ WIPO ja muut julkiset ja yksityiset kumppanit tukevat Maailman talousfoorumin teollis- ja tekijänoikeuksia käsittelevän Global Access -neuvoston ideoimaa Global Access In Action -hanketta (<http://globalaccessinaction.org>).

⁵⁸ Neuvoston päätöslauselma, annettu 16 päivänä maaliskuuta 2009, EUVL C 71, 25.3.2009, s. 1.

Esimerkkinä tällaisesta aloitteesta on EU:n ja Kiinan välinen teollis- ja tekijänoikeuksien valvonnan alalla tehtävää tulliyhteistyötä koskeva toimintasuunnitelma. Kyseisen toimintasuunnitelman on tarkoitus toimia perustana teollis- ja tekijänoikeusloukkausten vähentämiselle EU:n ja Kiinan välisessä kaupassa.

4. PÄÄTELMÄT

Teollis- ja tekijänoikeudet ovat uuden osaamistalouden kulmakiviä. Suuri osa eurooppalaisten yritysten arvosta, pörssi-arvosta ja kilpailuedusta on tulevaisuudessa sidoksissa niiden aineettomiin hyödykkeisiin. Teollis- ja tekijänoikeudet ovat uuden talouden polttoaine. Lisensointi ja kaupallinen hyödyntäminen teollis- ja tekijänoikeussalkkujen käytössä ovat välttämättömiä edellytyksiä menestykselle liiketoimintamalleille.

Ei ole syytä aliarvioida, miten tärkeää on luoda digitaaliset sisämarkkinat, joilla edut koituvat kaikille teosten tekijöille, palveluntarjoajille ja kuluttajille. Euroopan on viipymättä otettava käyttöön kaikki sillä olevat henkilö- ja tekniset resurssit luodakseen elinvoimaiset ja kilpailukykyiset luovien liiketoimien verkkomarkkinat, joilla voidaan jakaa digitaalisia tavaroita ja palveluita kaikkia hyödyttäen.

Tämä kaikenkattava teollis- ja tekijänoikeusstrategia on vastaus tähän haasteeseen. Edellä mainitun komission kunnianhimoisen työohjelman toteuttaminen edellyttää Euroopan parlamentin, neuvoston, komission ja jäsenvaltioiden vahvaa sitoutumista. Euroopan rikkaiden teollis- ja tekijänoikeusvarojen täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää sitoutumista Euroopan henkisen omaisuuden varauksettomaan hyväksikäyttöön. Kuten edellä mainituissa aloitteissa todetaan, tämän omaisuuden muuntaminen todelliseksi kasvumoottoriksi ja korkealaatuiseksi työpaikoiksi vaatii lisätyötä.

Sitä mukaa kun uusia haasteita ja prioriteetteja tulee esille saadun kokemuksen ja teknologian ja yhteiskunnan nopean muuttumisen valossa, komissio on sitoutunut tarkastelemaan tätä strategiaa uudelleen ja tekemään asianmukaiset päätelmät tiiviissä yhteistyössä intressitahojen kanssa.

LIITE: LUETTELO KOMISSION TULEVISTA TOIMISTA

Nro	Toimi	Kuvaus	Ajoitus
1	Yhtenäinen patenttisuoja	Ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi 1) yhtenäisestä patenttisuojasta ja 2) käännösjärjestelyistä.	Komissio antoi asioita 1) ja 2) koskevat ehdotukset 13. huhtikuuta 2011.
2	Teollis- ja tekijänoikeuksien arvottamisväline	Kattava analyysi tekeillä olevan toteutettavuustutkimuksen perusteella ja Eurooppa-neuvostolle annettava kertomus.	Kertomus annetaan ennen vuoden 2011 loppua.
3	Yhteisön tavaramerkkiasetuksen ja tavaramerkkidirektiivin tarkistaminen	Ehdotuksilla on tarkoitus tehdä EU:n tavaramerkkijärjestelmästä vaikuttavampi, tehokkaampi ja johdonmukaisempi.	Vuoden 2011 jälkipuolisko
4	Orvot teokset	Ehdotus direktiiviksi orpojen teosten tietyistä sallituista käyttötarkoituksista.	Vuoden 2011 alkupuolisko
5	Tekijänoikeuden yhteinen hallinnointi useilla alueilla	Ehdotus säädökseksi verkkoteknologiaan perustuvaa tekijänoikeuslisensointia koskevan eurooppalaisen kehyksen perustamisesta, jotta tekijänoikeuden hallinnoinnille saataisiin vakaa kehys Euroopan tasolla.	Vuoden 2011 jälkipuolisko
6	Audiovisuaaliset teokset	Vihreä kirja audiovisuaalisten teosten verkkojakeluun liittyviä kysymyksiä koskevasta julkisesta kuulemisesta.	Vuoden 2011 jälkipuolisko
7	Muut tekijänoikeustoimenpiteet	Kertomuksen antaminen intressitahojen kuulemisen jälkeen ja arvioinnin tekeminen lisätoimenpiteiden tarpeellisuudesta, jotta EU:n kansalaiset, verkkosisällön palveluntarjoajat ja oikeudenhaltijat saisivat täyden hyödyn digitaalisten sisämarkkinoiden tarjoamista mahdollisuuksista.	2012

8	Maksut yksityisestä kopioinnista	Korkean tason sovittelijan nimeäminen sopimuksen tekemiseksi intressitahojen kanssa yksityisen kopioinnin maksuista.	Vuoden 2011 jälkipuolisko
Nro	Toimi	Kuvaus	Ajoitus
9	Käyttäjän luoma sisältö	Intressitahojen kuuleminen.	Vuoden 2012 jälkipuolisko
10	Euroopan tekijänoikeussäädös	Arvioinnit ja keskustelut intressitahojen kanssa ja asiasta raportointi.	2012 ja seuraavat vuodet
11	Direktiivin 2001/29/EY uudelleentarkastelu	Direktiivin 2001/29/EY 12 artiklassa edellytetty kertomus mainitun direktiivin soveltamisesta	2012
12	Väärentämisen ja piratismien eurooppalainen seurantakeskus	Ehdotus asetukseksi tiettyjen teollis- ja tekijänoikeuksien suojaan liittyvien tehtävien, mukaan lukien julkisen ja yksityisen sektorin edustajien kokoaminen väärentämisen ja piratismien eurooppalaiseksi seurantakeskukseksi, uskomisen sisämarkkinoilla toimivalle yhdenmukaistamisvirastolle.	Toukokuu 2011
13	Teollis- ja tekijänoikeuksia täydentävät oikeudet	Tutkimus, jolla arvioidaan liikesalaisuuksien ja ”laillisuuden rajamailla” harjoitettavien käytänteiden (kuten orjallisen jäljittelyn) taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia ja sitä, millaisia taloudellisia hyötyjä EU:n lähestymistapa voisi tuottaa tällä alalla.	Vuoden 2012 loppu
14	Muiden kuin maataloustuotteiden maantieteelliset merkinnät	Toteutettavuustutkimus, jossa tarkastellaan muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen EU:n laajuista suojaa. Tässä tutkimuksessa analysoidaan erityisesti jäsenvaltioiden voimassa olevia lainsäädäntökehyksiä ja intressitahojen tarpeita ja sitä, millaisia taloudellisia vaikutuksia muille kuin maataloustuotteille myönnettyjen maantieteellisten merkintöjen suojaamisella mahdollisesti on.	Vuoden 2012 jälkipuolisko

15	Teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen valvontaa koskevan direktiivin uudelleentarkastelu	Direktiivin uudelleentarkastelu, jonka tarkoituksena on luoda kehys erityisesti internetin kautta tehtyjen teollis- ja tekijänoikeusloukkausten torjumiseksi tehokkaammin niiden lähteessä.	Vuoden 2012 alkupuolisko
----	--	---	--------------------------

Nro	Toimi	Kuvaus	Ajoitus
16	Tulliviranomaisten toimenpiteistä epäiltäessä tavaroiden loukkaavan tiettyjä teollis- ja tekijänoikeuksia annetun asetuksen korvaaminen	Ehdotus uudeksi tulliasetukseksi teollis- ja tekijänoikeuksien tullivalvonnan tehostamiseksi ja edellytysten luomiseksi vaikuttaville toimille ja menettelyjen yhdenmukaistamiselle.	Toukokuu 2011
17	Teollis- ja tekijänoikeusloukkauksia koskevat intressitahojen vapaaehtoiset toimet	Intressitahojen kanssa tehtävä sopimus (yhteisymmärryspöytäkirja) väärennetyjen tuotteiden myynnistä internetissä ja seurantatoimista.	Yhteisymmärryspöytäkirja allekirjoitettiin 4. toukokuuta 2011. Arviointi ja uudelleentarkastelu tehdään vuoden 2012 puolivälissä.
18	EU:n COPIS-tietokanta	Tietokannan kehittäminen, jotta varmistetaan yritysten esittämien tulliviranomaisten toimia koskevien hakemusten tehokas hallinnointi ja tullin haltuunottamia tavaroita koskevien tilastojen laatiminen.	Vuoden 2012 alkupuolisko
19	Komission vuonna 2004 antaman teollis- ja tekijänoikeuksien suojaamis- ja valvontastrategiaa kolmansissa maissa koskevan kertomuksen uudelleentarkastelu	Uudistettu strategia, joka on mukautettu uusiin vaatimuksiin ja kehityssuuntauksiin, jotta varmistetaan korkeampitasoinen teollis- ja tekijänoikeuksien valvonta kolmansissa maissa ja vapaakauppasopimusten mukaisesti tehtävä yhteistyö.	Vuoden 2011 loppu